

tohoto rozdělení je respektován rozdíl mezi roky studia žáků či náročností testování, kdy např. jednodušší verze šetření PIRLS klade vyšší důraz na zjištění explicitní informace než hlavní PIRLS šetření.

Při vytváření testů pro šetření PIRLS/TIMSS jsou respektovány rovněž následující principy:

- První princip je spojen se zahrnutím tzv. propojujících testových položek, které jsou využívány v různých letech testování PIRLS/TIMSS. Hodnocení těchto položek umožňuje sledovat vývoj výsledků zemí v čase.
- Druhý princip je spojen s politikou zveřejňování některých bloků testových položek PIRLS/TIMSS. Tato skutečnost je přirozeným motivem pro utváření testových položek nových.

Vývoj nových testových položek šetření PIRLS/TIMSS sleduje standardizovaný metodický postup, kdy testové položky jsou tvořeny v rámci zasedání a práce expertního panelu. Konstruovány jsou úlohy vhodné pro žáky daného věku, které respektují základní metodický rámec šetření a které jsou citlivé ke kulturním specifikům zemí⁸⁹. V rámci následné práce je obsah testových položek zpřesňován a současně je ověřována jejich kvalita s využitím řady postupů obdobných metodice šetření PISA. K těm mimo jiné patří práce expertního panelu nebo kognitivní rozhovor s malou skupinou žáků. Vedle toho je kvalita testových položek ověřována na výběrovém souboru 25-40 škol s 200 žáky z každé země s následnou detailní analýzou výsledků na bázi IRT⁹⁰ teorie.

Při tvorbě výsledných testových sešitů PIRLS/TIMSS je postupováno tak, že testové položky jsou spojeny do bloků, které obecně pokrývají různé typy úloh v návaznosti na metodický rámec. Využívány jsou v tomto ohledu tři typy testových položek, a to multi-choice testové položky, testové položky vyžadující formulaci krátké odpovědi a testové položky založené na dlouhé odpovědi. Poměr multi-choice testových položek a otevřených testových položek je v rámci jednotlivých testů PIRLS/TIMSS různý⁹¹. V případě šetření PIRLS je celkem využíváno více než 6 hodin testového materiálu, který je rozdělen do 10 bloků testových položek po 40 minutách testového materiálu. Šetření TIMSS obsahuje 14 bloků testového materiálu pro matematickou gramotnost a 14 bloků testového materiálu pro přírodovědnou gramotnost, přičemž každý blok utváří cca 20 minut testového materiálu. Následně platí, že:

- v rámci šetření PIRLS vyplňuje žák 4. roku studia celkem 2 bloky testového materiálu s časovou náročností 80 minut,
- v rámci šetření TIMSS vyplňuje žák 4. i 8. roku studia po 2 blocích testového materiálu pro matematickou a přírodovědnou gramotnost, s celkovou časovou náročností 72 minut pro žáky ve 4. roce studia a 90 minut pro žáky v 8. roce studia.

Poznamenejme, že v souladu s metodikou PISA jsou primárně definovány různé možnosti, jak kombinovat bloky testových položek s tím, že každému žákovi je náhodným výběrem přiřazena jedna z těchto kombinací.

Vedle vlastních testů je součástí šetření PIRLS/TIMSS, stejně jako v případě šetření PISA, dotazník, jehož cílem je zajistit informace o faktorech potenciálně vysvětlujících rozdíly jak dosažených výsledků žáků, tak dosažených výsledků jednotlivých zemí. Takto jsou konstruovány dotazníky zaměřené na následující cílové skupiny:

⁸⁹ V případě šetření PIRLS je důraz kladen rovněž na možnost překladu testových položek do různých jazykových mutací.

⁹⁰ *Item Response Theory*

⁹¹ Takto například testování matematické gramotnosti žáků ve 4. roce studia má poměr multi-choice otázek a otevřených otázek stejný. Naopak testování čtenářské gramotnosti žáků stejného roku studia výrazně preferuje multi-choice otázky, ale s tím, že celkový počet bodů za oba typy otázek je více méně vyrovnaný.